

Nr 249.

Av herr **Domö m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående reglering av förbrukningen av elektrisk kraft.*

I proposition nr 82 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till ny lag angående reglering av förbrukningen av elektrisk kraft. Lagen föreslås skola gälla till och med den 30 juni 1954.

Den prognos, som för närvarande kan utläsas av kända faktorer beträffande såväl elkraftförsörjningen som behovet av elektrisk energi, ger vid handen att en viss begränsning av kraftförbrukningen under de närmaste åren möjligen kan bli nödvändig. Under de senaste åren har tidvis en viss sådan begränsning varit genomförd genom statlig reglering. Visserligen har denna — på det sätt den hittills tillämpats — visat sig i stort sett fungera tillfredsställande.

Detta förhållande kan å andra sidan ingalunda anföras som skäl vid prövningen av den ur principiell synpunkt betydelsefulla fråga, som riksdagen nu har att taga ställning till, nämligen om riksdagen nu bör medgiva Kungl. Maj:t en praktiskt taget obegränsad fullmakt att under fem år genomföra regleringsåtgärder. Det framlagda förslaget skiljer sig nämligen från gällande lagstiftning på området bl. a. därigenom att det avser möjlighet att genomföra en reglering även om sådan icke påkallas av krig, krigsfara eller utomordentliga av krig föranledda förhållanden. Genom slopandet av denna förutsättning för restriktionerna har åt den föreslagna lagen icke blott givits en väsentligen vidgad tillämpningsgrund. Den skulle därutöver komma att intaga en helt annan plats i vårt rättssystem. Den kommer att överflyttas från området för den mer eller mindre temporärt motiverade kristidslagstiftningen till det område, inom vilket de lagar äro att finna, som mera intimt beröra grunderna för vår rättsordning. Ett medgivande av den nu begärda fullmakten skulle innebära att riksdagen avstår från sin granskningsrätt på ett väsentligt område och därmed begränsar sina möjligheter att företräda allmänintresset.

Av dessa skäl kunna vi icke tillstyrka ett oreserverat bifall till det framlagda förslaget.

Vi kunna å andra sidan icke bortse från att de ansvariga myndigheterna böra hava möjlighet att genomföra en viss elkrafttransonering, då sådan kan visa sig nödvändig. Det har emellertid icke anförts något bärande skäl, varför det icke vore lämpligare, att riksdagen varje år efter särskild propo-

sition finge taga ställning till behovet av fullmakt åt Kungl. Maj:t. Det måste fastmera framstå som helt naturligt, att riksdagen i nuvarande läge icke bör avsäga sig sin rätt och plikt att försäkra sig om sitt kontinuerliga medinflytande på denna fråga. För att detta skall möjliggöras bör enligt vår mening en lag om fullmakt icke givas giltighet för längre tid än ett år. En sådan tidsbegränsning av fullmaktslagens giltighet är så mycket mera angelägen som fullmaktens innehåll enligt förslaget lämnar Kungl. Maj:t praktiskt taget full handlingsfrihet vid dess tillämpning. Med den av oss sålunda förordade anordningen med prolongation varje år följer den fördelen att åt riksdagen beredes praktisk möjlighet att vidtaga de ändringar av fullmaktens omfattning, vartill lagens tillämpning under viss tid eventuellt kan hava givit anledning.

Beträffande de särskilda ransoneringsåtgärderna måste såsom ett önskemål framhållas, att riksdagen måtte få tillfälle att pröva ransoneringens huvudgrunder. Detta är särskilt angeläget t. ex. då ransoneringen genomföres på sådant sätt att viss grupp av elkraftkonsumenter ställes i mera gynnad situation än andra eller då ransoneringen är av mera genomgripande natur. För att åstadkomma detta torde vid fullmaktens meddelande riksdagen böra uttala som sitt önskemål att Kungl. Maj:t i de särskilda fall, där detta är praktiskt möjligt, lämnar riksdagen tillfälle att yttra sig över ransoneringens huvudprinciper.

På grund av vad vi ovan anfört få vi hemställa,

att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 82, dock med den ändringen att giltighetstiden för den föreslagna lagen begränsas till den 30 juni 1950, samt

att riksdagen därvid måtte uttala sig i den riktning som ovan antytts beträffande prövningen av ransoneringsåtgärder.

Stockholm den 16 mars 1949.

Fritiof Domö.

Axel Mannerskantz.

Gustaf Velander.

Ernst Wehtje.

Ebon Andersson.

J. B. Johansson.